Folytatva vizsgálat a bátosi székely telepesek ügyében
Fasiszta ujságirók a Néptörvényszék előtt

ÁRA 200 LEJ

VILÁGOSSÁG

Kolozsvár 1946 április 11 | Szerkesztőbizottság: BENEDEK MARCELL, KACSÓ SÁNDOR, KÓS KÁROLY | Csütörtök III. évfolyam, 81. szám
Felelős szerkesztő: BALOGH EDGÁR

Sulyos sérelmekre keres orvoslást a magyar szövetkezetek marosvásárhelyi értekezlete

Egyenlő jogokat és azonos elbirálást kér az Erdélyben működő 1200 magyar szövetkezet

MAROSVÁSÁRHELY. — (Kiküldött munkatársunk telefonjelentése): A magyar szövetkezetek április 10—11. napjaira Marosvásárhelyre összehivott kongresszusa ismét a székely főváros felé irányította a romániai magyarság tekintetét. Ez természetes és indokolt is, mert a marosvásárhelyi szövetkezeti kongresszuson a romániai magyarság legnagyobb jelentőségü gazdasági hálózatának és intézményeinek sorsáról van szó. Azokról az intézményekről, amelyek eredeti hivatásuknál fogva véredényszerüen hatják át népi életünket s amelyek a legutóbbi idők általános gazdasági nehézségei és bizonyos antidemokratikus intézkedések következtében nem mindenben tudnak megfelelni hivatásuknak.

Ebben van a magyarázata annak is, hogy a Szövetség és a Kaláka (Hangya) központokba tömörült több mint 1200 székely és magyar szövetkezet kiküldöttei egy emberként vonultak fel a vásárhelyi kongresszusra. Szatmártól Temesvárig, Brassótól Nagyváradig majdnem minden magyar község, ahol csak szövetkezet működik — elküldötte a maga megbizottját. Harisnyás, csizmás földmüvesek, iparosok, munkások, lelkészek, tanitók tolongnak két nap óta a „Kaláka" (Hangya) gyönyörü székházának folyosóján. Itt kezdték meg ülésezéseiket kedden reggel az egyes szakbizottságok, melyek megvizsgálván a szövetkezetek helyzetét, határozati javaslatokat terjesztenek a kulturpalotában tartandó kongresszus elé.

A pénz elértéktelenedése és a jogi bizonytalanság veszélyes helyzetbe sodorta a magyar szövetkezeteket

A tanácskozások kedden délelőtt fél 10 órakor kezdődtek meg. Nyolc szakbizottság látott hozzá a munkához: a hitelszövetkezetek bizottsága, a fogyasztási szövetkezetek, a tejszövetkezetek, a szövekezeti termelőüzemek, a fatermelő szövetkezetek, a mezőgazdasági értékesitő szövetkezetek, az iskolaszövetkezetek bizottsága és a jogi és adóügyi bizottság.

Az egyes bizottságok munkájuk kezdetén elnököt választottak s az elnöki megnyitók után az ország különböző vidékeiről egybesereglett kiküldöttek számoltak be szövetkezeteik helyzetéről.

A hitelszövetkezeti szakbizottság elnökül Halmágyi Albertet, a zilahi szövetkezet elnökét választották meg. Az ülésen **Horváth József** számolt be a hitelszövetkezetek jelenlegi helyzetéről és kiemelte, hogy ezek az **általános pénzértéktelenedés következtében és a jogi bizonytalanság miatt rendkivül veszélyeztetett helyzetbe jutottak.**

A szövetkezeti mozgalom népi mozgalom

Az előadó ismertetését hosszas és részletes vita követte. Zoltáni Pál háromberki lelkész a vita során különösen hangsulyozta, hogy a szövetkezeti mozgalom kimondottan népi mozgalom és ezért ma fokozottabban, mint bármikor, szükséges a mozgalom szabadságát és alulról felfelé való irányitását biztositani. Különösen éltek vita alakult ki a román és magyar vegyeslakosságu községekben müködő szövetkezetek helyzetét illetőleg. A vidéki kiküldöttek sorra jelentették az ebből származó legsérelmesebb eseteket. **A magyar szövetkezeteket a Nemzeti Szövetkezeti Intézet, az INCOOP, sok helyen rendszeresen arra kényszeriti, hogy olvadjanak be a román szövetkezetekbe. Az utasitás nemteljesitése esetén egyszerüen felszámoltatja a magyar szövetkezeteket. Az olyan vegyeslakosságu községben, ahol román szövetkezet van, magyar szövetkezetet nem engedélyez alapitani, ellenben ahol magyar szövetkezetek müködnek, egymásután létesitenek ujabb és ujabb román szövetkezeteket.**

Ezzel a kérdéssel kapcsolatban **György Endre**, a „Szövetség" ügyvezető-igazgatója ismertette az elmult év nyarán Bukaresben folytatott tárgyalásokat. Kijelentette, hogy a szövetkezeti miniszter szóban is, irásban is biztositotta a vegyeslakosságu községekben a román és magyar szövetkezetek párhuzamos kiépitését. Azonban a miniszteri igéretek és az irásbeli nyilatkozat semmervadó, mert az INCOOP vezetői egyáltalán nem veszik tekintetbe.

Kétféle elbánás...

A legsulyosabb helyzetben lévő hitelszövetkezeteinkre vonatkozó vitánál szó került az üzletrészbiztositék kérdésére is. Az **INCOOP** ugyanis ötmilló lej legkevesebb biztositékot követel meg a legkisebb fajusi szövetkezettől is. Ugyanakkor azonban az erőszakosan létrehozott román szövetkezet alapitását 4 és félmilló lejes alaptőkével jóváhagyta.

A hitelszövetkezetek szakbizottságának munkáján kivül — lapzártáig — a tejszövetkezetek szakbizottsága jutott jelentősebb eredményre. Ez a szakbizottság a **Transilvánia vajgyárban** ült össze és **Kovács Béla** nyárádszeredai szövetkezeti elnök vezetésével kezdte meg tanácskozásait. A megbeszélések folyamán itt is sulyos sérelmekre mutattak rá az egyes kiküldöttek. Elmondották, hogy az **Odelap román szövetkezet mindent elkövet, hogy a magyar tejszövetkezeteket elszakitsa a magyar szövetkezeti központoktól. A kiküldöttek azonban egyhanguan amellett nyilatkoztak, hogy semmi körülmények között sem hagyják el a magyar központokat. Ezt annál inkább sem teszik, mivel a központok vagyoni állagában a tejszövetkezeteknek is része van.**

A vita során rámutattak arra is, hogy a magyar tejszövetkezetek müködését csak akkor lehet biztositani, ha ezek a tej ellenében hivatalos árért iparcikkekkel tudják ellátni tagjaikat, amint erre a román tejszövetkezeteknek lehetőségük van.
gában a tejszövetkezeteknek is része van.

A tejszövetkezeti kiküldöttek erélyesen tiltakoztak a vita során minden elrománosító vagy a magyar tejszövetkezetek felszámoltatását célzó törekvés ellen. A szakbizottság tagjai ragaszkodnak a szövetkezeti miniszter 1945 augusztusában tett szóbeli és irásbeli igéreteinek beváltásához.

A hitelszövetkezeti és tejszövetkezeti szakbizottságokon kivül a többi szövetkezetek szakbizottságai is folytatták munkájukat a keddi napon. Az egyes kiküldöttek meghallgatása után a bizottságok az esti órákban ültek össze a végleges határozati javaslatok megszövegezésére. A szakbizottságok ülésein elhangzott hozzászólások komoly nehézségeket és bajokat tártak fel. Általános vélemény az, hogy ha továbbra is az eddigi elnyomó szellem érvényesülne, ugy a magyar szövetkezetek rövidesen végleges felszámolás elé kerülnek. Éppen ezért — amint **Vajda András** háromberki kisgazda mondotta a fogyasztási szövetkezetek szakbizottságának ülésén — **a demokratikus Groza-kormánynak az általános demokrácia elvei alapján is kötelessége minél előbb megváltoztatni a magyar szövetkezeteket sujtó antidemokratikus intézkedéseket és biztositani a magyar szövetkezeteknek a román szövetkezetekkel való teljes egyenjogusitását.**

— A magyar szövetkezetek — hangsulyozta Vajda András —, ha a kormány sürgősen nem nyujt segitséget, véglegesen elveszitik hitüket az egyenjogusságban és kénytelenek lesznek panaszaik orvoslása érdekében nemzetközi fórumokhoz fordulni!

Este 8 órakor a közel ezer szövetkezeti kiküldött részére a Székelyföldi Szinház igazgatósága szinvonalas előadást rendezett. Az est egyik legkiemelkedőbb száma **Tamási Áron** egyfelvonásos szinjátéka volt, ezenkivül szavalatok, ének és zeneszámok szerepeltek a müsorban.

Ma, szerdán délelőtt fél 10 órakor ül össze a vásárhelyi Kultur-palota tanácstermében az általános magyar szövetkezeti kongresszus, amely megvitatja a romániai magyar szövetkezetek helyzetét és az egyes szakbizottságok határozati javaslatait.

A Groza-kormány magyar zene- és szinmüvészeti főiskolát létesitett Kolozsváron

BUKAREST. — (Saját tudósitónk telefonjelentése). A hivatalos lap kedd reggel megjelent idei 85-ös száma közli őfelsége Mihály király aláirásával a 276-os számu, a kolozsvári Magyar Zene- és Szinmüvészeti Főiskola felállitásáról szóló törvényt.

A Magyar Népi Szövetség közbenjárására kiadott törvény 12 rendes tanári, 10 tanársegédi és 4 tisztviselői állást létesit és a volt Magyar Állami Zenekonzervatóriumnak Mócok-utja 6. szám alatt lévő épületét és felszerelését használatra utalja ki az uj állami magyar intézménynek.

A tanszékek betöltéséről az uj törvény értelmében egy a müvészetügyi minisztérium és a Kolozsvári Állami Román Zene- és Szinmüvészeti Akadémia kiküldötteiből álló bizottság fog gondoskodni. Ebbe a bizottságba bevonják tanácsadó joggal a volt magyar Zenekonzervatórium tanszemélyzetének egy képviselőjét is.

A hivatalos lap közli Rajea müvészeti miniszter jelentését is a Magyar Zene- és Szinmüvészeti Főiskola felállitásával kapcsolatban. Ebben a jelentésben a Groza-kormány müvészetügyi minisztere leszegezi, hogy az uj magyar intézmény felállitása a magyar lakosság kérésére történik, teljes összhangban a demokratikus román állam nemzetiségi elveivel, melyek a román—magyar testvériességet akarják az egyenjogusság alapján.

A máj. 5 külügyminiszteri értekezlet dönt a békekonferencia megnyitásának napjáról

WASHINGTON. — (R.-Press.) *Byrnes* amerikai külügyminiszter közölte, hogy a *szovjet kormány hozzájárult javaslatához a négy nagyhatalom külügyminisztereinek április 25-én Párisban tartandó értekezletére vonatkozólag.* A francia kormány keddi minisztertanácsán szintén magáévá tette a javaslatot.

Londoni jelentés szerint a négy külügyminiszter értekezletének *első* pontja valószinüleg annak megállapitása lesz, hogy a *május elsejére tervezett békekonferencia megtartható-e a kitüzött időpontban.* A konferencia megnyitása minden bizonnyal *néhány nappal elhalasztódik,* mert a négy külügyminiszternek, akinek kötelessége a potsdami határozatok értelmében a békeszerződések vázlatát elkészíteni, *a tervezetet még a többi tizenhét állam elé kell terjesztenie.* Ezeknek az államoknak némi időre van szükségük a vázlatok áttanulmányozására, ezért valószinüleg *nem ülnek össze május elsején a békeértekezlet.* Angol diplomáciai körök azon a nézeten vannak, hogy a legnagyobb nehézség az olasz békeszerződés megszövegezése, amely különben — Byrnes amerikai külügyminiszter kijelentése szerint — *a párisi külügyminiszteri értekezlet napirendjén legelől szerepel.* Ez egyébként megfelel a potsdami határozatoknak is.

Az olasz békeszerződés tervezetének előkészitése után a Romániával, Magyarországgal, Bulgáriával és Finnországgal kötendő béke tervezetét vitatják meg a külügyminiszterek, majd hozzákezdenek *Bevin* angol külügyminiszter javaslatainak tárgyalásához, melyek az európai kontinens gazdasági ujjáépitését célozzák.

A külügyminiszterhelyettesek egyébként hétfőn *elsőizben vitatták meg együttes ülésen a Magyarországgal kötendő békeszerződés tervezetét.*

A Reuter távirati iroda azt jelentette, hogy *Nagy Ferenc* miniszterelnök vezetésével *rövidesen magyar kormányküldöttség utazik Moszkvába, melynek főfeladata a békekölcsönnel áll kapcsolatban.* A hirt illetékes budapesti helyről *egyelőre nem erősitették meg.*

A készülő költségvetés

A különböző minisztériumokban készül az ország 1946/1947-es költségvetése. Talán ez az utolsó olyan költségvetés, amelyet még a parlamentben a különböző pártok szónokai nem vitatnak meg, amely még parlamenti jóváhagyás nélkül születtik meg. A fővárosi demokrata sajtó — élén a „Scantela"-val, a Román Kommunista Párt lapjával — azonban máris élénken foglalkozik az uj költségvetéssel. A demokrata sajtó határozottan állást foglal a költségvetés demokratizálása mellett és ez állásfoglalásával a széles népi tömegek akaratát fejezi ki.

A román költségvetés bevételeinek forrását a reakciós kormányzatok idején nagyrészt az ugynevezett indirekt, fogyasztási adók tették. A demokratikus pártok és a demokratikus sajtó most határozottan követeli a nagyvagyonok, a háborus nyerészkedők és a spekulánsok igazságos megadóztatását. Valóban, minden gyülölet és elfogultság nélkül, meg kell állapitani: tarthatatlan az a helyzet, hogy a közterhek hatalmas többségét a munkások és a kiskeresetü emberek viselik. Kétségtelen az is, hogy az adózást az ország minden polgárának teherbirőképességéhez mérten kell viselnie, különösen ma, amikor a kormánynak olyan sulyos helyzetből kell kiemelnie az országot, mint a mai. A fasiszta háboru az ország árukészletét szinte teljesen elpusztitotta, pénzünk a legnagyobb válságon ment és megy még ma is át és a háborus pusztitásnak különösen kitett főváros, valamint Moldova és Északerdély is ujjáépitésre vár.

A különböző reakciós kormányzatok idején évtizedekig érintetlenül hagyták az utakat, semmit sem épitettek. A nagy bőség idején tiz év alatt sem épitettek a reakciósok annyit, mint amennyit a Groza-kormánynak egy esztendő alatt épitenie kell. Mégis, az országos feladatok legteljesebb szemelőtt tartásával és anélkül, hogy a legkevésbé is regionalistáknak éreznénk magunkat, mi az uj költségvetés demokratikus voltát aszerint fogjuk birálni, milyen mértékben siet kormányunk ez országrész segitségére, milyen mértékben támogatja majd magyar intézményeinket?

Állami magyar egyetemünk, iskoláink, szinházaink, társadalmi intézményeink mellett itt vannak gazdasági intézményeink, főként szövetkezeteink, amelyek részére semmivel sem igényelünk többet, mint amennyi a magyar lakosság számarányához képest azokat megilleti, a hasonló román intézményekhez mérten. Jogosan elvárjuk tehát az uj, demokratikus költségvetéstől, hogy az anyagi és a lelki ujjáépitésből ne maradjanak ki a romániai magyar nép kulturális és gazdasági intézményei sem.

S. J.

HIREK

VILÁGOSSÁG

A Romániai Magyar Népi Szövetség központi napilapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Eroszalonta 7. Telefon 258.

Két titokzatos gyilkosság a fővárosban

BUKAREST. — A Mosoiu tábornokról elnevezett fővárosi parkban két titokzatos gyilkosság történt, amelyeknek hátterét és tetteseit eddig nem sikerült felderíteni. A gyilkosság egyik áldozata Bogdan Elena 32 éves asszony, a Buhusi textilgyár tisztviselőnője, akit több revolverlövés ért a fején. Holtteste mellett megtalálták kézitáskáját és annak egész készpénztartalmát.

A másik halálos áldozat Anatol Vulpe ismert fővárosi festőművész, aldnél szintén megtalálták hiánytalanul pénztárcáját, óráját és minden egyéb értéktárgyát. Rablógyilkosság esete tehát kizártnak látszik. A vizsgálat eddig csak azt tudta kideriteni, hogy a meggyilkolt asszony Ovidiu Bogdan bukaresti mérnök felesége volt, aki 6 hónappal ezelőtt közös megegyezéssel elvált az urától és ettől az időponttól kezdve Vulpe festőművész udvarolt az asszonynak, aldivel a gyilkosság estéjén is együtt vacsorázott az egyik bukaresti vendéglőben. Az asszony és udvarlója este fél 11 órakor távoztak az étteremből, a gyilkosság pedig éjjel 11 óra tájban történhetett. A rendőrség széles körben folytatja a kettős gyilkosság ügyében a vizsgálatot.

∞

SZOLGALATOS KOLOZSVARI GYÓGYSZERTARAK. - Április 10-től: Dr. Goina, Hygea, Victoria, Opera. Egész éjjel szolgálatban: Dr. Goina és Victoria gyógyszertárak.

HÁTRALÉKOS VIDÉKI ELŐFIZETŐINKHEZ! Nyomatékosan felhivjuk hátralékos vidéki előfizetőinket, hogy tartozásaikat haladéktalanul rendezni sziveskedjenek, mert ellenkező esetben kénytelenek leszünk a lap további küldését beszüntetni. A kiadóhivatal.

VÁSÁRHELYI JÁNOS PÜSPÖK ELŐADÁSA. A Kolozsvári Alsóvárosi Református Nőszövetség nagyböjti előadássorozatában április 11-én, csütörtökön délután 6 órakor tartják meg az utolsó előadást, amelynek tárgysorozata a következő: 1. Közének. 2. Kis Jenő: Aranynők. Szavalja Cseh Zsolt. 3. A Református Teológia énekkara a 23. zsoltárt énekli. 4. „Hű feleség" (Szász Domokosné) cimmel előadást tart Vásárhelyi János református püspök.

SÜRGŐSEN KI KELL VÁLTANI A CUKROT. A közellátási hivatal felszólítja a lakosságot, hogy az 1—2—3. szelvényekre váltsa ki cukoradagját, mert a szövetkezetek április 16. után nem szolgáltatnak ki cukrot a fenti jegyekre.

MILYEN OKMÁNYOKKAL EGÉSZITENDŐK KI A TANULMÁNYI HALASZTÁSOK IRÁNTI KÉRÉSEK? Kolozsvár város polgármesteri hivatala a katonai nagyvezérkar ezévi március 27-én kelt 1,012.100. számu rendeletének kiegészitésül lapunk utján közli, hogy a tanulmányi halasztások iránti kérésekhez mellékelni kell a következő okmányokat is: 1. Az előző évre vonatkozó iskolai látogatási bizonyitványt. 2. A rendőrség vagy a főispáni hivatal részéről kiállitott bizonyitványt, amelyből kitünjék, hogy az illető nem fejt ki az állambiztonság szempontjából káros tevékenységet. A kéréseket ezévi május 1-ig kell a Kolozsvári katonai Területi Parancsnoksághoz beadni. Azok, akik a tanulmányi halasztás iránti kérésüket már beadták, a fentiidőpontig kötelesek a fentemlitett két okmányt pótlólag szintén benyujtani.

ROKKANTAK! Vegyetek részt a hadirokkantak április 11-én, csütörtökön délután 4 órakor a Népvédelem székházában (Szabadság-tér 10) megtartandó gyülésén, melynek célja a Maniu-kormány részéről az 1930. évi április 11-én elkövetett gonosztettről való megemlékezés, amikor a Bukarestben összegyülekezett és jogaikat követelő hadirokkantakat géppuskatüzzel fogadták. Kötelességünk, hogy ezt a szomoru gyásznapot el ne felejtsük, hogy tiltakozzunk a reakció vadsága ellen, amely ma is — mint a multban — áltatni próbál bennünket! Hadirokkantak bizottsága.

KOVÁCS SÁNDOR KOLOZSVÁRI GYÁROS cimére levél érkezett külföldről szerkesztőségünkbe. A levelet Bécsből küldték, cimzett lakásának feltüntetése nélkül. A levél szerkesztőségünkben munkanapokon 10—14 óra között vehető át.

UTCASEPRŐKET KERESNEK. A városi köztisztasági hivatal utcasepröket (nőket is) alkalmaz. Jelentkezés a városházán a köztisztasági hivatalnál.

Megalakult a MNSz országos központi nőbizottsága Kolozsváron

KOLOZSVÁR. A MNSz országos intézőbizottságának Brassóban tartott értekezletén elhatározták a nőmunka kiszélesitését és átszervezését. A határozat alapján már megalakult a MNSz országos központi Nőbizottsága Kolozsváron, mig a vidéken most van alakulóban. A nőbizottság szervező, egészségügyi, kulturális és gazdasági ügyosztályokat létesitett, amelyeknek munkaköre felölel a Romániában élő összes magyar nők elintézésre váró problémáit.

A szervezőbizottság gondoskodik a meglévő szervezeti keretek rendszeres kiszélesitéséről és működéséről. Az egészségügyi bizottság munkatervében a női egészség, valamint a gyermeknevelés kérdéseit dolgozzák fel népszerü előadások és tanácsadások keretében. A kulturális bizottság nevelő, ismeretterjesztő előadások tartását tüzte ki céljául. A nők zenekulturájának fejlesztését, valamint a női énekkarok felállitását is a kulturális ügyosztály intézi. A gazdasági bizottság házipari, kertészeti és háztartási iskolákat létesit.

A szervezőbizottság élén Dori Erzsébet áll, az egészségügyi bizottság munkáját Csillag Blanka dr. főorvosnő vezeti. A kulturbizottság munkáját Simonó Körösi Klára tanfelügyelőnő, mig a gazdasági bizottság munkáját Tőkés Irén irányitják.

Eredményes falumunkát végez az aradi MNSz

ARAD. — A Magyar Népi Szövetség aradi tagozata már több mint egy éve teljes lendülettel dolgozik a romániai magyarság nemzeti, politikai, gazdasági, kulturális jogaiért. Egyetlen erős csatasorba igyekszik tömöriteni Arad megye és a város demokratikus magyarságát. *Fokozott lendülettel folyik az egész megyében a falumunka.* Hetenkint kétszer-háromszor a MNSz vezetői felkeresik az aradmegyei falvakat, hogy a föld népének megmutassák azt az utat, amelyet a romániai magyarságnak járnia kell.

A városokban müvészi mükedvelő előadásokkal, szabadegyetemi előadásokkal, hangversenyekkel ápolják az összetartás érzését és mozditják elő a közmüvelődést. Legutóbb az aradi kulturcsoport *Temesváron* tartott nagysikerü előadást. A társadalmi segélyezés és gazdasági alkotás is nagy lendülettel folyik. A ségai kerületben az elmult vasárnap ismertető előadást tartottak „Selyem és gyapot" cimen, a Mosóci-telepen pedig káderiskolát tartanak vasárnap délutánonkint, amelyet tartalmas vita követ. *Zsigmondházán* a szegénysorsu gyermekeknek cipőt és ruhát osztottak ki. Az aradi elsőkerületi nőcsoport farsangi előadásának jövedelméből a zárda hat kis leánynövendékét jutalmazták meg.

UJ MEGYEFŐNÖK KISKÜKÜLLŐ MEGYÉBEN. Rabu Grigoret, a Szociáldemokrata Párt tagját nevezték ki Kisküküllőbe megyefőnökké, a lemondott Bazil Munteanu mérnök helyett.

HÁZASSÁG. Krepsz Mária és Tulogdy Tibor április 13-án, szombaton este fél 7 órakor tartják esküvőjüket a Szent Mihály templomban.

GAAL GÁBOR AZ ARLUS VEZETŐSÉGÉBEN. Az ARLUS vezetőségi ülésén, Bukarestben április 1-én, a következő uj vezetőségi tagok megválasztását jelentették be: Traian Georghiu, Mihail Ralea, Alexandru Cantacuzino, Gaál Gábor, Constantin Papadopol Callimak, Sanda Rangecz és Florica Balanescu.

(*) A VÁROSI GŐZ- ÉS KÁDFÜRDŐ ma, szerdán ismét megnyilik. A régi női gőzfürdőnapokat (szerdán és pénteken) visszaállitja és külön zuhanyfürdő nyilik 1000 lejes jeggyel.

KIRABOLTAK A HÁZIASSZONYUKAT. A kolozsvári rendőrség letartóztatta Szücs József és Grojleczi Lajos kolozsvári lakosokat, akik háziasszonyukat, Campian Máriát kirabolták. Szücsék ellen határátlépésért is eljárás indult, mivel 1945 április havában Magyarországról utlevél nélkül szöktek át Romániába.

A MAGYAR NŐK DEMOKRATA SZÖVETSÉGÉNEK első kongresszusa véget ért Budapesten. A kongresszus résztvevői Tildy Zoltánnét, a magyar köztársasági elnök feleségét választották meg diszelnökké. A kongresszus célja a tartós béke megszilárditása. A magyarországi demokratikus nők a jövőben fokozottabban veszik ki részüket a Dunamedencében élő népek közötti barátság kiépitésében.

BETILTJÁK A LAKÁSON ÜZÖTT IPARI MUNKÁT. A munkaügyi minisztérium rendelettörvényen dolgozik, amely szabályozni fogja az otthon üzött ipari munkát. A cél az, hogy az ipari dolgozók részére meggátolja a lakáson folytatott munkát és a munkásokat a műhelyekben és az üzemekben való foglalkoztatásra sorolja be. Az uj törvény szigoruan meg fogja tiltani a munkaadóknak, hogy munkásaik részére (szabók, cipészek) otthon elvégzendő munkát adjanak ki. Csak egészen kivételes esetekben engedélyezi a törvény az ipari munkának a műhelyen kivül, tehát a lakáson való elvégzését.

(*) HALÁLOZÁSI HIR. Fejfájhatetlen jó édesanyánk, özvegy Krampel Ferencné április 8-án elhunyt. Temetése április 10-én délután 4 órakor lesz a temető halottaskápolnájából. Mártonffy Gyula és neje.

SZINHÁZ ES MŰVÉSZET

A magyar és az orosz irodalom kapcsolatai

KOLOZSVÁR. — **Az Erdélyi Muzeum-Egyesület kiadványsorozatának, az Erdélyi Tudományos Füzeteknek 200-ik számaként jelent meg György Lajos egyetemi tanár tollából ez a komoly szükségletet kielégitő munka.**

Az első magyar megemlékezés az orosz irodalomról mintegy százhusz évvel ezelőtt történt. Száz esztendő óta forditják magyarra az orosz irodalom és költészet termékeit. Minden nagy alkotása megvan nyelvünkön, némelyik több forditásban. A nagyok támasztotta érdeklődés utat tört az átlagos értékü irások számára is.

Általánosságban tudtuk ezt; de mikor a részletes adatokat olvassuk György Lajos könyvében: valóban csodálkozhatunk azon, hogy idáig még csak kisérlet sem történt ennek a kapcsolatnak irodalomtörténeti feldolgozására. A kitünő irodalomtudósnak ezt az összefoglaló munkát minden előzetes részletkutatás nélkül kellett megirnia. Olyan ez, mintha az építőmester a téglavetést és a gerendák megfaragását is maga végezné.

György Lajos az összefoglaló szellem magasságán jellemezte az orosz irodalom Puszkintól napjainkig terjedő fénykorának irókat és költőket, s a szerény részletmunkás szorgalmával és lelkiismeretességével állitotta össze a ma oly nehezen fülleihető adatok ezreit, munkáját nagy és részletes bibliográfiával is megtoldva. Könyvének minden fejezetében rámutat arra a munkára, amelyet még ezután kell elvégezni. Annak a hatásnak elemzése, amelyet az orosz irók tettek a mieinkre, szép feladata lesz a fiatal irodalomtörténész-nemzedéknek. György Lajos nemcsak mai olvasóit kötelezte hálára ezzel a könyvével, hanem mindenkit, aki az orosz—magyar szellemi kapcsolatok történetével valaha foglalkozni fog. (B. M.)

Benedek Marcell és Fényes Alice a Wilder-darab főpróbáján

Csodálatos szindarab! Mintha a Wells-i időgép leleményét applikálták volna bele ügyesen a történésekbe, olyan dimenziótlanságban fonódnak össze a dolgok, hogy mindennek örökkévalóság-izt ajándékozzanak! Jelen és multt, szinész és közönség, szerző és rendező valami álomszerü, oldottan egymásbaáradó lebegésben mutatkoznak itt. Mindezt már az első próba érzékelteti.

Crovers Corners-ban vagyunk 1901-ben — azaz ma, vagy bármikor — egy nyári nap korareggelén, amikor a város éppen ébredezik.

Senkálszky Endre a „rendező" egy ünnepélyes vicinális-hazafi elégedettségével és némi öngunyával kalauzolja az ideges, ezesetben a közönséget s közben utasitásokat ad nemlétező, láthatatlan diszletek ki- s be tologatására. (mert ebben a darabban, mint valami különös pantomimben, láthatatlan labdát dobálnak s láthatatlan almát eszegetnek az emberek). Az igazi rendező, Benedek Marcell, néha megállitja és rendezői tanácsokkal látja el másvilági rendező kollégáját . . .

És sorra jelennek meg a városka jellegzetes alakjai. Először Gibbs doktorral találkozunk (Várady Rudolf), aztán megjelenik „szamarával" a tejes ember is (Dancsó György). Majd Webbs-né asszony a helyi lapszerkesztő neje nyit ablakot, hogy az előbbiekkel elbeszélgessen s végül csitri leánya, Emily (Fényes Alice) is megjelenik. S az ő kedvéért álljunk meg egy pillanatra.

Fényes Alice most fog ebben a darabban 69-edszer játszani. A budapesti Vigszinházban a 68-ik előadás után tiltották be. A számtalan előadás emléke minden mozdulatában oit kisérti: már előjátszik Andrási Mártonnak (aki egy 16 éves diákot alakit), megmutatja, hogyan kezelje a labdát. Aztán paszulyfüzésben segit az édesanyjának s kezében otthérezzük a láthatatlan madzagot, halljuk a zörgő, száritott hüvelyt. A darabban annyira otthon érzi magát, hogy egy fiatal szinésznőt, aki kislány szerepéhez képest tulmagas termetü, leváltásra itél, alacsonyabb termetüt kérvén helyére . . . Közben bájos közvetlenséggel, meg-megcsillanó könnycseppel a szemében egymás után borul a nyakába rég nem látott kollégáinak (többek közt Csóka József és D. Puskás Béla is megkapja a viszontlátás puszilját) s mindenkihez van egy-két nyájas szava. A pesti sikerek fényében nem felejtette el Erdélyben hagyott pályatársait.

De menjünk tovább, mert még el találunk tévedni a Kisváros egyre szaporodó polgárai közt. Időközben megérkezett a „rendező" oldalán a Professzor ur is, a város tudományos factotuma. (Horváth József) S a háttérből megzendülő gyászdalok lepjei közül delirium tremenensámorban botorkált elő az orgonista kántor (Csóka).

Közben hogy, hogy nem, a nappal, alig tiz perc alatt észrevétlen elsuhant, feljött a hold, fiatal, szomjas lelkek isszák a fényét, találgatván a távolságot, mely földünktől elválasztja. Csodálatos Kisváros! A John Keats Görög Urná-jának hangulatában őrzi és váltogatja az emberi pillanatokat, a gyászt s az ünnepet, a futó élet teljes, örökkévalóságba igazodó perceit, ahogy Szerb Antal mondaná: a halhatatlanság intimációit.

ym.

Erdélyi szinházak müsora:

KOLOZSVÁRI „SZENTGYÖRGYI ISTVÁN" ÁLLAMI MAGYAR SZINHÁZ: Szerdán este fél 7 órakor: **Mosoly országa.** Csütörtökön este fél 7 órakor: **Kojdusdiák.** (Kizárólag a Dermata részére tartandó előadás). Pénteken este kivételesen este 7 órakor: **A mi kis városunk.** Fényes Alice vendégfellépésével. Bemutató bérlet 10. Szombaton délután 4 órakor: **A mi kis városunk.** Fényes Alice fellépésével. Este 7 órakor: **A mi kis városunk.** Fényes Alice fellépésével. Napibérlet 10.

MAROSVÁSÁRHELYI SZÉKELY SZINHÁZ: Szerdán: **Nincs előadás.**

KOLOZSVÁRI ROMÁN ÁLLAMI SZINHÁZ és OPERA: Szerdán este 7 órakor: **Manon.** Csütörtökön este 7 órakor: **Fekete kakas.** Pénteken este 7 órakor: **Rigoletto.**

KOLOZSVÁRI MOZIK: **Capitol:** Dankó Pista. **Corso:** Dankó Pista. **Munkás:** Urilány szobát keres. **Royal:** Örök melódiák. **Select:** Uri bandita. **Uránia:** Az énekes csavargó.

BARTÓK BÉLA EMLÉKESTET rendez április 13-án, szombaton este a Móricz Zsigmond Kollégium a római katolikus gimnázium disztermében. Közreműködnek: Török Erzsébet, Delly-Szabó Géza és Nagy István kamarakórusa. A bevezető előadást Nagy Géza dr. tanár tartja.

BALETTISKOLA NYILIK ÁPRILIS 15-ÉN A KOLOZSVÁRI ÁLLAMI MAGYAR SZINHÁZBAN Moravszky Roman balettmester irányitásával. Jelentkezni lehet mindennap délelőtt 11 és 1 óra között a balettmesternél 5 évtől 17 éves korig.

A ROMÁN NEMZETI SZINHÁZ prózai együttese Nagyvárad és Torda után most Marosvásárhelyre és Szászrégenbe indul vendégszereplésre, ahol egy Eftimiu-, egy Sorbul-darabot s az Amerikai Elektrát fogják játszani.

Husvéti ujdonságul a szinház Jean Sermant francia szerző „A világ legszebb szeme" cimü vigjátékát mutatja be Rodica Dumitrescuval a főszerepben. Husvét másodnapján, délután 3 órai kezdettel Eftimiu drámai költeményét, a „Fekete kakas"-t játszák.

DRAGABB LETT A SZINHÁZJEGY. A megváltozott gazdasági és pénzügyi viszonyok következtében a kolozsvári Román Nemzeti Szinház és Opera is kénytelen volt a belépőjegyek árát felemelni.

Mit látott az angol rádió riportere a Szovjetunióban

Alexander Wolth, a londoni rádió munkatársa hathónapi távollét után ismét megjátogatta a Szovjetuniót és e látogatásáról előadássorozatban számolt be az angol rádióban.

Az előadássorozat keretében most Leningrádról és Moszkváról számolt be.

— Leningrádban — mondotta beszámolójában — nagy változásokkal találkoztam. A háboru ideje alatt Leningrádnak mindössze félmillió lakosa volt. Ma már az utcákon hemzsegnek az emberek, a villamosok rendesen közlekednek, a lebombázott házak nagyrészét pedig újjáépitették. Az ötéves terv végrehajtásának érdekében az ipart az ujabb városokban fejlesztik inkább, ezzel szemben Leningrádot az ország második — ha nem első — diákvárosává akarják fejleszteni. Leningrádnak ma körülbelül félmilliónyi diáksága van.

— Az expressz 16 óra alatt röpitett Leningrádból Moszkvába — folytatta. — Az élet itten könnyebb. Elelem van elég, a munkanap pedig nem haladja meg a nyolc órát. Az emberek szemeiből eltünt az a feszültség, amely a háboru ideje alatt általában jellemezte a moszkvai embert. A kenyér huszszor olcsóbb, mint volt a háboru alatt és őszire eltünnek a kenyérjegyek is. A cukor nyolc—tizszer olcsóbb, mint volt a háboru alatt. Az áruházakban — folytatta beszámolóját az angol rádió munkatársa — harminczféle kiflivel és zsemlével találkozik az ember, méghozzá igen olcsón. Kétségtelen azonban az is, hogy ha el is törlik az élelmiszerjegyrendszert, hajat, hust és zsiradékot csak kis mennyiségben fognak árulni. Megolcsóbbodott a ruházati, az elektromos- és egyéb cikkek ára is.

— Moszkva népesebb, mint bármikor volt és szembetünő, hogy milyen kevés egyenruhás emberrel találkoztam az utcákon. Eddig 32 korcsoportot szereltek le a Szovjetunióban.

— A nemzetközi bonyodalmakat — hangsulyozta az angol rádió munkatársa — nem veszik valami tulkomolyan. Az egész ország általában igen nyugodtnak látszik. Sztalin kijelentését az Egyesült Nemzetek szervezetére vonatkozóan mindenütt igen gyakran ismétlik, különösen most, hogy a Szovjetunió visszavonta csapatait Mandzsuriából és hogy folytatják a hadsereg leszerelését, másrészt pedig a szövetségesek leszerelték annak az Anders tábornoknak a hadseregét, amely különösen bosszantotta az oroszokat. Ugyanez áll a perzsa kérdésre vonatkozólag is. Ebben az ügyben egyébként az Izvesztija csak nemrég irta meg, hogy a perzsa petróleumvidékre Oroszországnak volt koncesszója, amelyről a forradalom után csak azzal a feltétellel mondott le, hogy ezt a koncesszíót másnak nem adják oda. A perzsa kormány ezt a megegyezést több alkalommal is megsértette. Az oroszoknak tehát erkölcsi joguk van ahhoz, hogy a petróleumkoncesszíókat visszakapják, miután a perzsák képtelenek idegen segitség nélkül kiaknázni természeti kincseiket.

— A Szovjetunióban — hangsulyozta az angol rádió munkatársa — rendkivül komolyan veszik az ötéves tervet. Meg kell jegyeznünk, hogy ezt nem a vezető technikusok kis csoportja diktálta, hanem a különböző iparcsoportok és gyárak lehetőségeinek alapos megvizsgálása után állitották össze. Az oroszok éppen mert az összes lehetőségeket mérlegelték, hisznek abban, hogy a terv sikerülni fog.

Az angol rádió munkatársa ezek után elmondotta, hogy az ellenség által elpusztitott területeken 15 szazalékkal, az egész országban pedig 48 százalékkal szándékoznak felemelni a termelést 1940-hez viszonyitva. A vastermelést 30, a széntermelést pedig 50 százalékkal igyekeznek felemelni. Befejezésül elmondotta még az angol rádió munkatársa, hogy véleménye szerint az egész szovjet ipar sulypontját minden bizonnyal Kelet felé fogják áthelyezni.

Öngyilkos lett egy főiskolai hallgató

KOLOZSVÁR. — Lőrincz Ferenc Tordai-út 40. szám alatti 24 éves főiskolai hallgató reggel virradóra főbelőtte magát. Az öngyilkosság körülményei felől a következőket tudjuk meg: Hétfőn este egyik barátja felkereste Lőrincz Ferencet, rövid ideig beszélgettek, majd elküldte vendégét, arra hivatkozva, hogy sok dolga van. Ugyanakkor arra kérte, hogy kedden délután 2 órakor jöjjön vissza, az ajtó nyitva lesz.

Barátja a jelzett időben meg is jelent és a lakásban a földre esve, holtan találta Lőrincz Ferencet. Azonnal értesitették a mentőrséget, amely a helyszinre kiszállva, vizsgálatot tartott. A hatósági orvos véleménye szerint a halál azonnal beállt. Tettének oka ismeretlen.

Vizsgálat a bátosi székely telepesek ügyében

MAROSVÁSÁRHELY. — Amint ismeretes, még a birtokbahelyező okmányok kiadása előtt, a kormány megbizásából miniszterközi bizottság szállt ki az erdélyi megyékbe is, hogy a földreform során bekövetkezett sérelmeket felülvizsgálják a azokat az igazságnak megfelelően kiigazitsák.

A tordai kiszállást megelőzőleg Srajer államtitkár és Tănăsescu semmitőszéki elnök vezetése alatt a miniszterközi bizottság megvizsgálta a bátosi székely telepesek ügyét is, majd a MNSz javaslatát elfogadva, intézkedtek, hogy a Bátosról elüzött székely telepesek haladéktalanul visszatérhessenek a számukra törvényesen is odaitélt uj otthonaikba.

A helyszini kiszállás alkalmával megállapitották, hogy az események előidézője az ottani szászok által végzett titkos felbujtó tevékenység volt. A vizsgálat során kiderült az is, hogy a helyszinen kint járva, sulyos hibákat és visszaéléseket követett el Săceleanu földmüvelésügyi minisztériumi kiküldött és Tamasin régeni agrármérnök is.

A bátosi ügyel kapcsolatban a MNSz országos központjának az a kivánsága, hogy a szóbeli utasitásokat és igéreteket a kormány adja ki határozott és világos rendeletek formájában s még messzebbmenőleg gondoskodjék arról, hogy a kiadott rendelkezéseket kövesse gyakorlati végrehajtás.

Az EMGE uj elnöksége munkaértekezletet tartott Kolozsváron

KOLOZSVÁR. — Az ujjászervezett Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület vezetősége április 5-én és 6-án értekezletet tartott Kolozsváron, az egyesület vidéki hálózata vezetőinek bevonásával.

Elnöki megnyitójában dr. *Szász* Pál ujólag rámutatott az évszázados egyesületnek arra a célkitüzésére, hogy az *erdélyi magyar gazdatársadalom erkölcsi és anyagi felemelését, megerősödését szolgálja.*

Bakos János bodófalvi kisgazda a bánsági helyzetről számolt be, az EMGE-kirendeltségek vezetői pedig tartalmas beszámolókban ismertették körzeteik helyzetét.

Az értekezlet megvitatta a romániai mezőgazdaság égető kérdéseit: a tavaszi vetőmaggal való ellátást, az apaállatok beszerzését, a magyar tannyelvü mezőgazdasági szakoktatás kérdését, a mezőgazdasági kamarai tisztviselők és állatorvosok besorolását, valamint *az uj földreform törvényellenes alkalmazásából származó nagyszámu sérelmet.*

Az EMGE elnöksége a felmerült politikai természetü panaszokat és javaslatokat eljuttatja a Magyar Népi Szövetséghez, hogy mint az erdélyi magyarság képviseleti szerve igyekezzék a kormánynál orvoslást elérni.

Müködik az ujjászervezett kolozsvári lakáshivatal

Senki sem rekvirálhat egyéni kezdeményezéssel lakást és senki sem lakoltatható ki biról itélet nélkül

KOLOZSVÁR. — A kolozsvári lakáshivatal ujjászervezetten hétfőn megkezdte müködését a városházán a volt számvevőség helyiségében. A hivatal ujjászervezése sok régi sérelmet szüntet meg. *A lakáshivatal fényképpel és hivatalos megbizatással ellátott tisztviselői rekvirálhatnak csak a jövőben lakást és e tisztviselőkön kivül sem polgári, sem katonai hatóságoknak nincs joguk lakást lefoglalni, sem pedig rekvirálási célzattal kellemetlenkedni.* A fényképes igazolvány nélkül jelentkezőket át kell adni a legközelebbi rendőrnek. Éjszaka csak ügyészségi engedély alapján lehet a polgárok lakásaiba bemenni.

A lakáshivatal lapunk utján is közli a közönséggel, hogy *birói itélet nélkül lakásából senkit nem lehet kitelepiteni* és aki ezt megkisérli, magánlakszértést követ el, amiért feljelentéssel közvetlenül az ügyészséghez kell fordulni, mert a lakáshivatal a jövőben ilyen panaszokat nem tárgyal.

Birói itélet nélkül a háztulajdonos még abban az esetben sem lakoltathatja ki lakóját, ha a háztulajdonosnak nincs lakása. Az egyéni önkényeskedések, erőszakos lakásrekvirálások és embertelen kitelepitések — remélhetőleg — végleg megszünnek a kolozsvári lakáshivatal átszervezésével.

A fasiszta sajtó boszorkánykonyhájának titkait leplezi le a népbirósági tárgyalás

KOLOZSVÁR. — A Népbiróság hétfőn délután és kedden folytatta a háborus bünösök ötödik csoportjának, a fasiszta ujságirók ügyének tárgyalását. A jelenlévő négy vádlott vallomásából és mindabból, amit a tanuk elmondottak a Népbiróság előtt, a vádlottak jellemén és magatartásán felül feltárult az egész fasiszta sajtőgépezet is.

A vádlottak közül először *Popa* Grigoret, a szebeni, azóta betiltott „Tara" cimü lap felelős főszerkesztőjét hallgatta ki a Népbiróság. A vádlott elmondotta, hogy lapjában valóban irt olyan cikkeket, amelyek alkalmasak voltak a hitlerizmus terjesztésére, de azokat felsőbb utasitásra közölte. Elmondotta, hogy *Bukarestből állandóan kapott a lap telefonon, táviratilag és postán is olyan propagandaanyagot, amelyet a lap köteles volt közölni.* Ő maga Északerdély visszaszerzése érdekében fejtette ki munkásságát és cikkei is ezt az ügyet szolgálták, ha olykor „beszürődött is" némi sovinizmus ezekbe az irásokba. Kijelentette, hogy ő soha sem volt hitlerista, hanem román nacionalista.

Utána *Árvay* Árpádot, az azóta megszünt nagyváradi „Esti Lap" tulajdonosát és felelős főszerkesztőjét hallgatták ki. Árvay, aki egyébként országgyülési képviselő is volt, azt mondotta, hogy lapjában azok a cikkek szolgálták a hitlerizmust, amelyeket *a különböző magyar sajtószervezetektől kötelezően közlésre leküldöttek lapja számára. Elmondotta, hogy a magyar fasiszta propaganda minden tárgyról más-más feldolgozásban küldött a különböző lapoknak anyagot, nehogy a közönség észrevegye, hogy hivatalos anyagról van szó.*

Jávor Béla, az azóta beszüntetett nagyváradi „Magyar Lapok" munkatársa kijelentette, hogy lapjának irányvonalával nagyobbára egyetértett. Bevallotta, hogy előbb a nagyváradi nyilaspártnak, majd ugyancsak az ottani nemzeti szocialista pártnak volt az egyik vezetője és ő szervezte meg azt az ünnepséget, amelynek keretében a Nagyváradra érkezett Szálasit és Hubayt fogadták. Cikkeiről azt mondta, hogy azok egytől-egyig mind demokrata szellemüek. Amikor fejére olvasták, hogy a Jugoszlávia elözönlésére induló németekről is kedvező szinben irt, a vádlott azt mondta, hogy nem érti, mi bünt követett ő el azzal a „szines riporttal", amit most kifogásolnak.

Biró János, az azóta megszünt kolozsvári „Keleti Ujság" munkatársának vallomásából nemcsak az tünt ki, hogy a felsőbb fasiszta propagandaszervek hogyan müködtek, hanem fény derült az akkori ujságirók helyzetére is. Az elnöknek arra a kérdésére, hogy szolgálták-e a fasizmust azok a cikkek, amelyeket a vádlott irt, Biró János kijelentette, hogy ha azok ugy jelentek volna meg, ahogy ő azokat megirta, semmiképpen sem használtak volna a fasizmusnak. Elmondotta, hogy cikkeit Olajos Domokos, a „Magyar Ujság" főszerkesztője állandóan megváltoztatta és olyan értelmet adott cikkeinek, amelyek aztán szolgálták a fasizmust. Az elnöknek arra a kérdésére, hogy bünösnek érzi-e magát a vádlott, azt válaszolta, hogy igen, de felelősségre vonhatónak semmiesetre sem.

Ezek után a tanukat hallgatták ki. *Árvay* Árpád multbeli magatartására és cselekedeteire vonatkozóan több nagyváradi ujságiró elmondotta, hogy Árvay 1941 őszén rendkivüli kiadásban tudatta olvasóival: „Az orosz háboru véget ért". Ezenkivül több szovjetellenes cikket is irt és általában minden kormányt kiszolgált. *Amikor a gettót Nagyváradon megszervezték, Árvay nagy cikkekben üdvözölte a zsidók embertelen megkinoztatását.* Az egyik tanu, nem tudni, a vádlott védelmére-e vagy éppen terhére, elmondotta, hogy Árvay karrierje akkor indult el, amikor 1930 táján a román hatóságok a román nemzet megsértése miatt 15 napra elitélték. A tanunak ez a nagyon is jellegzetes „nagyváradias" egyszerüsitése ugy megsértette Árvay Árpádot, hogy az magából kikelten kiáltotta a tanu felé:

— Na, na! Talán a tehetség is közrejátszott az én karrierem alakulásában!

Több tanu amellett vallott, hogy Árvay Árpád magánéletében németgyülölő és zsidóbarát volt. *Korda* Ödön szalontai gazdálkodó viszont elmondotta, hogy Varghs György nagyszalontai bankigazgatót másokkal együtt *Árvay kergette a halálba zsidó felesége miatt.* A szerencsétlen nagyszalontai bankigazgató, miután főbelőtte feleségét és két gyermekét, magával is végzett és halálához hozzájárult az a „heccelés" is, amelyet akkori barátjától, Árvay Árpádtól kapott. Árvay egyébként tisztázatlan körülmények között *Varga György negyven hold földjét is megvette.*

Popa Grigore ügyében kezdte meg ezután a Népbiróság a tanuk kihallgatását.

A vád és védelem a tanukihallgatások fölött erélyesen összecsapott, miután a védelem egész sor tanut akart kihallgattatni, annak bizonyitására, hogy Popa Grigore fasiszta cikkei ellenére is jó demokrata volt. A vád viszont mindezt felesleges időhuzásnak minősitette, miután — hangoztatta a vád képviseletében Moraru népügyész — itt nem azért vonják felelősségre Popa Grigorét, hogy demokrata barátaival jól bánt, *hanem azért, mert lapjával együtt a fasizmust szolgálta.*

Kedden egyébként a vádlottak padján ülők száma eggyel megszaporodott. *Weber* Andreas, a Südostdeutsche Zeitung felelős szerkesztőjét tartóztatták ugyanis le.

Lapzártakor a tanukihallgatások folynak.

Tájékoztató a munkakönyvek kiadásáról

KOLOZSVÁR. — A kolozsvári Állami Munkaközvetitő Hivatal felhivja a legalább tiz alkalmazottat foglalkoztató kereskedelmi és iparvállalatok figyelmét, valamint azok figyelmét, akiknek háztartási alkalmazottjuk van, hogy *a munkakönyvek kiállításához szükséges nyilatkozatok benyujtásának határideje lejárt* és ezért sürgősen nyujtsák be a vonatkozó nyilatkozatokat, mert különben a törvényben megszabott *büntetésben részesülnek.*

A nyilatkozatokat a következő helyeken lehet beadni: 1. A kolozsvári Állami Munkaközvetitő Hivatalhoz (Malinovszki-tér 5) a háztartási alkalmazottak részére. 2. Az ipari munkaadók szakszervezetéhez (Karolina-tér), valamint a Betegsegélyző Pénztár 45. számu szobájában az ipari vállalatok alkalmazottai (iparosok) részére. 3. A Kereskedők Egyesületéhez (Malinovszki-tér 12) a kereskedelemben foglalkoztatott alkalmazottak részére. A tiz alkalmazottnál többet foglalkoztató vállalatok az ujabb tájékoztató közleményt várják be.

Dr. Orosz Dezső: **A csecsemő,** kisgyermek és iskolásgyermek gondozása.

Dr. Orosz—Csavlek: **A baba.**

Dr. Preisich Kornél: **A gyermek** gondozása, táplálása és ápolása.

Kapható:

KOVÁTS

könyvkereskedésében

Március 6 (Szentegyház) utca 3 sz.

APRÓHIRDETÉSEK

Előfizetési díj egy hónapra 4030 lej.

Apróhirdetések szavankint 150 lej, legkisebb hirdetés 1500 lej. Állástkeresőknek szavankint 100 lej, legkisebb hirdetés 1000 lej. A kiadóba cimzett és jeligás levelekné 200 lej pótdíj fizetendő. Keretes hirdetések négyzetcentiméterenkint 300, 350 és 400 lej. Szöveghirdetés hirek között szavankint 400 lej. Közgazdasági közlemények szavankint 500 lej. Nyilttér szavankint 500 lej. Csekkszám 40.625.

ADÁS-VÉTEL

PERZSASZŐNYEG, bútor, irógép és egyéb értéktárgyak vétele és eladása, „Unicom", Kossuth Lajos-utca 20. Telefon 503. 21574

VESZEK és eladok használt ruhát, fehérnemüt. Kossuth Lajos-utca 7, Domokos. 21582

HASZNÁLT hálószoba, rekamié, konyhabútor eladó. Bethlen-utca 8. asztalosnál. 21587

VESZEK és eladok használt ruhát, cipőt, fehérnemüt. Zweig, Dózsa György-utca 4. udvarban. 21585

ZONGORA jó állapotban eladó. Cim a kiadóban. 21851

ELADÓ bútorok és padláslom Fadrusz János (volt Szentjélek-utca) 2. szám alatt. Megtekinthető délután 5 és 7 óra között. 21936

12 SZEMÉLYES evőeszközt megvételre keresek. Cim a kiadóban. 21941

ÜZLETBERENDEZÉS tükrökkel és üvegezéssel eladó. Mócsok-utja 21, ajtó 1. 21942

MODERN mély fehér gyermekkocsi eladó. Fenesi-ut 26, Monostori-ut végén. 21940

FÜSZERÜZLET berendezés jókarban sürgősen eladó. Nyárfasor 15 2—6 óráig. 21934

EGY 45—50 mázsás terhelésü, jókarban levő kettős strófszekér eladó. Kolozsvár Targului-piac 20. 21597

VESZEK magas áron kizárólag karikahajós férfi és női varrógépeket, fejeket, alkatrészeket, tüket. Weisz, Horea-ut 56. 21543

VESZEK kifogástalan kényelmes szalongarniturát és kristály csillárt. Cimeket a kiadóba kérek. 21993

EGY bicikli eladó. Brassai-utca 7, kapusnál. 21990

FERFI és női kerékpár eladó. Kornis-utca 11, házfelügyelőnél.

DIOPULITUROS alighasznált egyszemélyes rekamié, 2 db. fotel asztalkával eladó. Alkony-utca 39, délután 2—6 óráig. 21984

HASZNÁLT ruhákat veszek, eladok. Deák Ferenc-utca 18, Pollák. 21589

SEZLON, uj, azonnal eladó. Kapás-utca 7, Mártonnál. 21995

TORONTALI tiszta gyapju 3×2 nagyságu szőnyeg eladó. Eperjes-utca 9. Gr.

FÉRFIKERÉKPÁR eladó. Raktár-utca 26. 22001

ELADÓ uj Schöberl-fotel. Malom-utca 8., jobbra ajtó 1. 22.000

Elkelődik?

Butorait és más ingóságait megvesszük.

UNICOM

Kossuth Lajos-utca 20. Telef. 508.

FROTTIRTÖRÖLKÖZŐKET, 1—2 kvadrátos perzsaszőnyeget, Hummel és Gohlscheider figurákat és egy szép kristály borosszervizt megvételre keresek. Cim a kiadóban. Értekezni délután 2—3-ig. 21999

EGY festett féltáló eladó. Teleki Pál-utca 10. (óvár) Fehérnél. 22003

HALÓSZOBA, konyha, gyermekágy, tükör és egyéb bútorok nagyon olcsón azonnal eladók. Érdeklődni Rosenzweignál Mária királyné-utca 6, udvarban. 22011

EBÉDLŐ és hálóberendezés uj, legfinomabb kivitelben eladó. Érdeklődni 1—4-ig. Horea-ut 14, kapu alatt. 22019

GYERMEKKOCSI, jókarban levő, eladó. Tischler, Bolyai-utca 7, bejárat a Capitolmozinál. 21996

KIFOGASTALAN állapotban levő női kerékpárt megvételre keresek. Markovits, Majális-utca 5. 22005

KÉT darab 2/1 m. perzsaszőnyeg eladó. Györgyfalvi-ut 51. 22004

ASZTALOSOK! Jókarban levő 7 drb. fabak és egy kétkerekü talíga eladó. Érdeklődni Király-utca 6, Szilágyinál. 22025

JÓKARBAN levő fehér kabát angol szövetből eladó. Unió-utca 24, Szőcs szabónál. 22012

ANGORA nyulak ketrecccl együtt eladók. Kajántói-ut 68. 22018

EGY cserép oszlop és egy Dániel fiókos kályha eladó. Hangász-utca 9. 22015

KIFOGASTALAN állapotban levő tőderes 4 kerekü kézikocsi eladó. Cim: Földessy Éva cég Horea-ut 6. 22014

SZÉP zománcozott konyhabútor eladó. Árpád-ut 11, asztalosnál. 22001

ELADÓ 2 drb. batrekeszes angoranyul ketrec. Kökert-utca 87. (György). 22010

EGY fali ingaóra eladó. Kőhes-utca 43. 22008

ALKALMAZÁST KAPHAT

SZAKACSNŐT, középkoru, megbizhatót 15-ére felveszek. Érdeklődni: Majális-utca 17, 2—3 között. 21944

ÜGYES fémcsiszolókat felveszünk akkord munkára. Orbai. Hidelvei-utca 29. 21959

EGY jómegjelenésü, üveg és porcellán szakmában jártas leányt felveszünk. Deák Ferenc-utca 3. (Regina Maria) üveg-üzlet. 21992

PIACI kiskereskedő, iparral rendelkezik, pénzes társat keres. Cim a kiadóban. 21983

HÁZVEZETŐNŐT keresek. Jelentkezni a Zsidókórház mütöjében 11—12 óra között. 22028

KIFUTÓFIUT azonnajra felvesz „MEDROG" gyógyárujerakat. Szabadság-tér 8. 21991

FINOM mechanikában dolgozó müszerészt, esztergályost és maróst felvesz a Meopel-cég. Budai Nagy Antal-utca 12. 21987

FŐZNI tudó házvezetőnőt keresek 15-ikére. Jelentkezni 10—12-ig Kovács László-né, Dózsa György-utca 6, I. emelet. 21989

KERESÜNK mestert vagy munkást, aki ismeri a gyertyaöntést. Cimet a kiadóba „Mester" jeligére. 22006

FÉMCSISZOLÓ és fémnyomó segédeket azonnajra állandó munkára felvesz Szlezák fémipari üzem, Deák Ferenc-utca 24. 22024

EGY jólfőző mindenes felvétetik. Görögtemplom-utca 6, I. emelet 2 és 3 óra között. 21590

GYERMEKSZERETŐ intelligens leányt vagy asszonyt sürgősen felveszek 6 hónapos kislány mellé. Postakert-utca 8, II. emelet 9 ajtó. 22016

ALKALMAZÁST KERES

SZEGÉNYSORSU hadiözvegy asszony elmenne vidékre háromféves kislányával. Bármilyen állást elfogadna. Cim Kapás-utca 5. ajtó 1. 22002

JOBB középkoru asszony elmenne magános uriemberhez házvezetőnőnek. Cim Teleki Mihály-utca 12. szám. 2209

INGATLAN-LAKÁS

ELCSERÉLEK háromszobás belvárosi lakást hasonló nem belvárosival. Cim a kiadóban. 21994

HÁZHELY eladó sürgősen. Banatului-utca 160. Értekezni Királyhágó-utca 5. 22016

3—5 SZOBÁS komfortos lakást villában vagy kertes házban keresek. Lelépést fizetek. Ajánlatokat Barcsai-utca 15. Telefon 717. kérek. 22055

KISEBB üres szobát keresek lehetőleg nem nagyon messze a várostól. Cim a kiadóban. Gr.

HOREA-uton lévő, építkezési anyagraktárnak félig berendezett nagy raktárhelység renovájási költségek megtérítése ellenében átadó. Horea-ut 35. 18-as lakás. 21985

HELYBEN: Almos-utcában családi ház 42,000.000, Bartha Miklós-utcában 4 lakrészes ház 110,000.000, 3 hónap alatt is fizethető, Csaba vezér-utcában több lakrészes uj ház 60,000.000, valamint 50,000.000. Cserei-utcában modern villa 260,000.000. Fellegvár végén 30,000.000. Kövári László-utcában családi uj ház 60,000.000. Kajántói-uton gazdaságnak alkalmas ház 3 hold területtel 150,000.000. Krizbai-utcában több lakrészes ház gazdaságnak, raktárnak 75 millió. Kürt-utcában 16,000.000. Brassai-utcában régi házzal 60,000.000. Szeptember-utcában nagy telek 14 szobával 25,000.000. Széchenyi-téren üzlethelyiséges ház 300,000.000. Zsigmond király-utcában 2 szoba nagy gyümölcsössel 18,000.000. Dávid Ferenc-utcában 250,000.000 TELKEK: Kőlestöldön 5.8 □-méter 6.000.000. Endre király-utcában 10 millió. Hargita-utcában 1000 □-méter 6 millió. Hársfa-utcában 500 □-méter 6,000.000 Szentgyörgyhegyen gyümölcsös 12,000.000. Kuncz Aladár-utcában 6,000.000. Székelyhadosztály-utcában parcella 45,000.000. Szappan-utcában 60,000.000. VIDÉKEN: Fogarason több lakrészes ház 2710 □-méteres területtel 160,000.000. Carmen-Silván villa közvetlenül tengerpart mellett 150,000.000 bebutorozva. Szovátán villatelek gyümölcsössel 12,000.000. „Promptus" ingatlanforgalmi iroda Dózsa György-utca 29, I. emelet. 22017

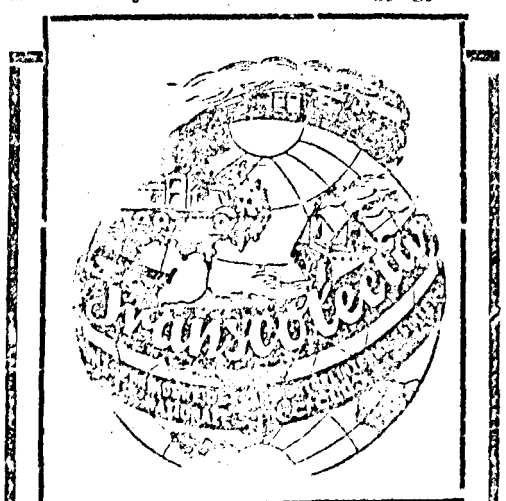

Szállitási Vállalat

Szabadság-tér 27. Telefon 617.

Keresek

teljes Jókai-sorozatot

kifogástalan állapotban

Kovács Könyvkereskedés

Március 6 (Szentegyház) utca 3 sz.

KÜLÖNFÉLÉK

MENYASSZONYI ruhák, fehér szörmekeppek, fátyjak, koszorúk kikölcsönzése. Dáhlia müvirágszalon, Horea-ut 35. 21744

FIGYELEM. Butorszükségletét a legocsóbban a Dávid Ferenc-utca 6. szám alatt szerezheti be. 21957

Bátos, középtermetü hucom részére, kinek Bukarestben divatszalonja van 1 millió havijövedelemmel, keresek erdélyi szabadfoglalkozásu, 30—35 év körüli

jó családból való férjet.

Leveleket:

AGENȚIA VOGT Bukarest

Ev. Elizabeta 6, Et. II. kód ok

ELVESZETT egy világos, jobbkézre való kesztyü a vármegyeházától Zsák-utcáig. Becsületes megtalálója jutalom ellenében adja le a Calea Decebal (Szent István-ut) 73. alá. 21982

ELVESZTETTEM 8-án délután az irattáskámat az összes iratokkal vágóhid és állomás környékén. Mivel többnyire deportáltigazolvány volt benne, melyre nagyon szükségem van, kérem a szives megtalálót a bejelentőlapon levő címre elküldeni, vagy elhozni. A tárcát megtarthatja és jutalomban is fog részesülni. 22021

FEKETE pincsi kutya tajtitatott. Jogos tulajdonosa átveheti Szabolcska-utca 24. alatt. 22013

FÉRJHEZ mennék egy jobb iparos emberhez. Cim a kiadóban. 2206

BIRTOKOS 25 éves csinos leánya, magas jómegjelenésü urral házasság céljából megismerkedne. Fényképes komoly választ a kiadóba „Álom" jeligére. 2200

KI TUD RÓLUK?

Moldován János hadapródról, aki a marosvásárhelyi 27. tüzérosztálynál szolgált. Kolozsvárról 1944 szeptember 5-én Torda felé vitték, 1944 novemberében pedig Hajócsabán volt. Tábori postaszáma P. 359. Értesitést kérnek szülei, Moldován János Bauti (Erzsébetbánya), judetul Somes cimre.

Brézer Ernő repülőről, akit a szamosfalvi röptérről vittek el. Értesitést kér özvegy Váry Sándorné, Aranycsizma vendéglő, Mária királyné-utca.

Minden gondnak vége
Itt a tavasz végre
Olcsón vehet jó házakat
„Promptus" ügynökségbe
Dózsa György-u. 29., I. emelet

Demeter Lajos

női divat szalonját megnyitotta

Szabadság-tér 13.

Használt ruháért és kabátokért

a legmagasabb árat fizeti

az **„INTIM"**

Szentegyház-utca 6.

FIGYELEM!

Törött aranyat, ezüstöt magas áron veszek. Óra- és ékszerjavit sokat garancia mellett vállalok.

MAROSI MIKLÓS

órás és ékszerész

Horea-ut 79

SPORTÉLET

Nagyszabásu disztorna-bemutatót rendez a Dermata vasárnap az Állami Magyar Szinházban

KOLOZSVÁR. — A Dermata Sport Egyesület tornász szakosztálya április 14-én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor rendezi meg a kolozsvári Állami Magyar Szinházban disztorna-bemutatóját. Erre a bemutatóra a Dermata tornaszakosztálya Szabó Dénes, Moldován László, Szalka József és Makkai Judith testnevelési tanárnő vezetésével már hónapok óta készül. A husz számból álló tornabemutató iránt példátlanul nagy az érdeklődés.

A Dermata száztagu női, férfi és gyermek tornászgárdája április 27-én és 28-án Nagyváradon szerepel, majd májusban Marosvásárhelyre és Bukarestbe is ellátogatnak. A vasárnapi disztorna-bemutatóra a Dermata belépésre jogositó müsorokat adott ki, amelyek a Szaktanácsnál (Szabadság-tér 33) kultur- és sportbizottságánál kaphatók elővételben, mig az előadás napján a szinház pénztáránál.

A Dermagant 5:4 arányban győzött az Universitatea ellen

KOLOZSVÁR. — Az Universitatea labdarugócsapata vasárnap Marosvásárhelyen szerepelt a Dermagant ellen. A kitünő játékerőt képviselő marosvásárhelyi együttes 5:4 (3:1) arányban győzött a kolozsvári egyetemi csapat ellen. A Dermagant már 5:1 arányban vezetett, amikor az Universitatea a hajrában 5:4-re szépitett az eredményen. Góllövők: Incze II. 3, Sikó 2, illetve Taranu dr. 2, Coracu és Radulescu.

A Dermagant—Universitatea mérkőzés visszavágója most vasárnap lesz Kolozsváron. Nem lehetetlen, hogy a marosvásárhelyi együttes szombaton a Sanitas Haggibbor ellen is játszik.

SPORTHIRADÓ

A Vasas kerékpáros szakosztálya ma délután 5 órakor vezetőségi ülést tart, amelyre az összes versenyzők pontos megjelenését kéri a vezetőség.

Fermeta—Dermata Victoria-Kupa mérkőzés lesz ma, szerdán délután fél 5 órakor a városi kispályán. A mérkőzést Palzs György vezeti.

Nagyszabásu husvéti labdarugómüsor összeállitásán dolgozik a Victoria vezetősége. A tervek szerint husvét vasárnapján Victoria—Vasas, Carmen (Bukarest)—Universitatea, majd ünnep másodnapján Victoria—Universitatea és Carmen—Vasas mérkőzés lenne.

A marosvásárhelyi Dermagant husvétra meghivta a kolozsvári Dermata labdarugócsapatát.

Kitünően sikerült az Ady sportosztályának müsoros estje. Az Ady-harisnyagyár szombaton este a Vasas-Otthon Fejedelem-utcai székházában rendezte meg nagyszabásu müsoros táncestélyét. A zsufolásig megtelt teremben a közönség meleg ünneplésben részesitette a müsoros est összes szereplőit: Magyari Jánosné, Anghi Béláné, Farkas Rózsi, Kapássy Györgyné, Székely Gézáné, Kóbori Mária, Zrinyi Erzsébet, Maister Blanka, Koleszmicsenko Valentina, Váradi Kató, továbbá Knotek József, Bicsak Jenő, Deutsch Tibor, Fosztó Sándor, Szőke András, Imreh Tibor, Bölöni Dezső, Rozmyn István, Farkas Imre, Bereczki Kálmán, Szabó János és Oláh József, akik ének- és tánczámaikkal, valamint az egyfelvonásos magánjelenetekben nagy sikerrel állták meg a helyüket. Külön dicséret illeti meg a táncok betanitásáért Szaboral Boltánt, az Állami Magyar Szinház kitünő táncosát, míg az énekszámok betanitásáért Szánthó Béla tanárt, aki a számokat zongorán kisérte. A rendezés nehéz munkáját Dálnoky István végezte, míg a müsorbemondó szerepét Deutsch Tibor töltötte be szellemesen. A kitünően sikerült müsor után tánc volt a korai reggeli órákig.

Minerva Irodalmi és Nyomda Müintézet Kolozsvár, — Felelős vezető: Kiss Márton igazgató, — No. 99. Fsoc. jud. Cluj.